چه کسی به پاستور خواهد رسید؟

دور دوم انتخابات پایان این هفته برگزار می‌شود. تقابل میان دو نامزد راه یافته به این مرحله جدی‌تر است و در نهایت آن کسی که بتواند پایگاه رای پیشین خود را حفظ کند و بر آن بیافزاید، راهی پاستور می‌شود. اما این مسیر به هیچ وجه هموار و آسان نیست.

شنبه هفته آینده، احتمالا قبل از ظهر محسن اسلامی سخنگوی ستاد انتخابات کشور پشت تریبون سالن الغدیر وزارت کشور می‌رود و نتیجه نهایی مرحله دوم انتخابات ریاست‌جمهوری چهاردهم را اعلام می‌کند. سعید جلیلی یا مسعود پزشکیان در این روز، عنوان رئیس‌جمهور منتخب را از آن خود می‌کنند تا زمانی که بعد از طی تشریفات به صورت رسمی بر صندلی پاستور بنشینند.

منظومه فکری دو شخصیت راه یافته به دور دوم، کم‌ترین مشارکت تاریخ انتخابات ریاست‌جمهوری در تمام ادوار، بسیج شدن تمام امکانات و ظرفیت اردوگاه تندروی پشت سر یکی از کاندیداها ارتباط مستقیمی با نتیجه این انتخابات دارد.

برخی تحلیلگران معتقدند که رای جناح تندرو یک سقف تقریباً مشخص دارد. از سوی دیگر، آرا و افکار آنان به خصوص در حوزه تنش‌زایی سیاست خارجی، افزایش محدودیت‌های اجتماعی، فرهنگی و ارتباطی از جمله دلایلی است که باعث می‌شود قشر خاکستری اگر قصد حضور در انتخابات را داشته باشد، اقبالی به این جناح نشان ندهد.

اما کاهش حدود ۹ درصدی مشارکت مردم در انتخابات ۱۴۰۳ نسبت به انتخابات ۱۴۰۰ نشان می‌دهد (۴۸.۸ به ۴۰) نشان می‌دهد که نه قشر خاکستری و نه بخشی از آرای تشکیلاتی اصلاح‌طلبان تمایلی به مشارکت نداشتند. این مساله، کار نامزد اصلاح‌گرا برای جذب آرا را سخت می‌کند.

تحلیل‌ها حاکی از آن است که پایگاه رای قالیباف در حالت تشتت و سردرگمی قرار گرفته است. این سردرگمی از درگیری‌های مجازی روزهای قبل انتخابات و پیش از آن درگیری‌های سیاسی دوران انتخابات مجلس و هیئت رئیسه آن آغاز شده است. هواداران قالیباف زمانی که با بیانیه حمایت او از سعید جلیلی مواجه شدند، به این مرحله رسیدند.

تحلیل‌ها و رصد اظهارنظرهای افراد طیف قالیباف نشان می‌دهد که آنها به سه دسته تقسیم شده‌اند: دسته اول احتمالا در این دوگانه به مسعود پزشکیان رای می‌دهند، دسته دوم بنابر مصالح و تکلیف انقلابی سعید جلیلی را انتخاب می‌کنند و دسته سوم، رای سفید به صندوق خواهند انداخت. گزینه عدم مشارکت در میان آنها کمتر به چشم می‌خورد.

محمدباقر قالیباف در این انتخابات اگر چه شکست خورد، آرای پیشینش ریزش پیدا کرد و سوم شد، اما ۳ میلیون و ۳۸۳ هزار رای را به خود اختصاص داد. حرکت این سبد رای میان نامزدها، می‌تواند بر نتیجه انتخابات دور دوم تاثیرگذار باشد. محمدباقر قالیباف در سال ۱۳۹۲ بیش از ۶ میلیون از آرای انتخابات یازدهم را به خود اختصاص داده بود.

یکی از مسائلی که مورد توجه قرار گرفته، عدم ورود آرای مردد به انتخابات است. با توجه به این که نیروهای اصولگرا داعیه‌دار ادامه راه رئیس‌جمهور فقید بودند، انتظار می‌رفت که بتوانند آرای سیدابراهیم رئیسی در انتخابات ۱۴۰۰ را به خود اختصاص دهند. اما در این انتخابات در حالی که مشارکت به ۲۴.۵ میلیون کاهش یافت و برخی تحلیلگران انتخاباتی اظهار داشتند که آرای رئیسی میان جلیلی و پزشکیان تقسیم شد.

عباس عبدی تحلیلگر سیاسی پس از اعلام نتایج انتخابات، گفت این مساله در معرض توجه قرار داد که انتظارها این بود با مشارکت پایین، یکی از نامزدهای اصولگرا در مرحله اول پیروز شود، اما انتخابات به دور دوم رفت و با مشارکت ۴۰ درصدی مسعود پزشکیان بیشتری رای را به خود اختصاص داد. عبدی بر همین اساس معتقد است که حداقل بخشی از آرای مردد در جریان انتخابات به سبد پزشکیان ریخته شد.

اما در جریان انتخابات مرحله دوم، فقط دو نامزد وجود دارند. بنابراین، ورود آرای مردد به صندوق نامزدها و فعال شدن قشر خاکستری یا بخشی از تحریمی‌ها، در نتیجه انتخابات تاثیر می‌گذارد. البته اگر پزشکیان و جلیلی همین آرای دور اول را تکرار کنند، پزشکیان پیروز است و جلیلی شکست خواهد خورد. اما نتیجه انتخابات دور دوم متفاوت خواهد برد و در صورتی که این اتفاق بیافتد، احتمال پیروزی پزشکیان به علت موضوع سقف رای جناح تندرو که پیش از این گفتیم، بیشتر است.

نگاهی به مواضع دو نامزد راه یافته به دور دوم، مسائل جاری کشور و اعتراضات پیشین می‌تواند شمایی کلی از دوگانه‌های محتوایی تقابل میان جلیلی و پزشکیان را ترسیم کند.

۱. وضع موجود – تغییر وضع موجود، احتمالاً بر فضای رقابت میان دو نامزد تاثیر می‌گذارد. سعید جلیلی از سوی هواداران پزشکیان به خاطر مساله وضع تحریم‌های اصلی در دوران مسئولیت وی، ارجاع پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت و قرار گرفتن ذیل فصل هفتم (تهدید علیه امنیت جهانی)، حضور در سایه دولت سیزدهم و در اختیار داشتن مدیرانی در نفت، سیاست خارجی و اقتصاد به عنوان یکی از نمادهای وضع موجود معرفی می‌شود. چرا که حامیان ایجاد حاکمیت یکپارچه معتقد بودند کشور دچار سوء مدیریت است و آن‌ها برای خروج از این وضعیت دارای برنامه هستند. اما وضعیت کشور در دولت سیزدهم و مجلس همسوی یازدهم، بهبود پیدا نکرد و تئوری حاکمیت یکدست دچار ترک شد. در سمت مقابل، مسعود پزشکیان از تلاش برای تنش‌زدایی در سیاست خارجی، جذب سرمایه خارجی، مقابله با وضعیت برخوردها در خیابان، اتصال ایران به بازار رسمی تجارت جهانی و استفاده از تجربیات کشورهای دیگر را مطرح می‌کند. احتمالا در جزئیات ذیل این سرفصل، تقابلی میان دو طرف صورت بگیرد.

۲. دولت سوم روحانی – دولت سوم احمدی‌نژاد، دو توصیفی است که طرفین از گفتمان مسلط بر دولت رقیب می‌کنند. در این فضا، دو طرف تلاش می‌کنند با برجسته کردن مشکلات و کارنامه دولت‌های احمدی‌نژاد و روحانی، نامزد رقیب را ناکارآمد جلوه بدهند. سلیقه جلیلی در دوران احمدی‌نژاد و حضور وزرا و نزدیکان روحانی در ستاد پزشکیان، علت این نوع از مواجهه است. اما برخی تحلیلگران نظر مخالفی در این باره دارند. سعید شریعتی، تحلیلگر سیاسی و عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت درباره این دوگانه در توئیتر (ایکس) نوشت: «دولت سعید جلیلی نه دولت سوم احمدی‌نژاد است نه دولت دوم رییسی. دولت سعید جلیلی دولت اول سعید جلیلی است. یک طور خاصی دولت اول سعید جلیلی خواهد برد که برید به روح پدر احمدی‌نژاد و روان پاک رییسی درود بفرستید!»

۳. تفاوت گفتمانی، پزشکیان و جلیلی مشهود است. احمد زیدآبادی تحلیلگر سیاسی در یکی از تحلیل‌های کوتاهش سعید جلیلی را حامل نوعی نگاه آخرالزمانی تعریف می‌کند. از سوی دیگر، مرور صحبت‌های پزشکیان نشان می‌دهد که سعی می‌کند در کنار تاکید بر آرمان‌هایی که به آن معتقد است، خود را سیاستمداری واقع‌گرا نشان دهد. این دوگانه نیز بر صحبت‌ها و تقابل در هفته جاری سایه می‌اندازد.

مسعود پزشکیان و سعید جلیلی از دو طیف و منظومه فکری متفاوت هستند. با توجه به تقابل‌های میان دو طرف در جریان مناظره‌ها، می‌توانیم بگوییم که مساله سیاست خارجی به طور کلی و مسائل تحریم، ارتباط با کشورهای مختلف و تاثیرگذار، مذاکرات هسته‌ای طی این هفته دوباره روی میز خواهد آمد. در مساله اقتصاد، احتمالا شاهد بحث سرمایه‌گذاری خارجی، FATF، تحریم‌های بانکی، هزینه‌های سربار انتقال پول به کشور، فرسودگی زیرساخت‌ها باشیم. در مسائل اجتماعی، تقابل دو طرف بر مساله فیلترینگ و محدودیت‌های گسترده بر شبکه‌های اجتماعی، برخورد با مساله حجاب و مانند آن بنا خواهد شد.

در هر صورت، روز شنبه نام یکی از این دو نامزد به عنوان رئیس‌جمهور منتخب اعلام خواهد شد. با توجه به این که رئیس‌جمهور نداریم، این فرد منتخب به سرعت بر صندلی پاستور خواهد نشست. بحث‌های مجازی و حقیقی این هفته، بر تصمیم شهروندان تاثیر خواهد گذاشت، اما این‌ها بحث‌هایی اقلیتی است که در مجموع میلیون‌ها نفر ناظر آن هستند و الزاماً در آن دخالت نمی‌کنند. بلکه صحبت‌ها را می‌شنوند و در نهایت تصمیم می‌گیرند که آیا در انتخابات شرکت کنند یا نه، و زمانی که تصمیم به شرکت گرفتند و در انتخاب نامزد مورد نظر خود مردد بودند، در نهایت تصمیم می‌گیرند که چه نامی را بر کاغذ بنویسند. نتیجه این انتخابات را تصمیم مرددین و بخشی از آن ۶۰ درصدی که به حضور پای صندوق نه گفتند، مشخص می‌کنند.

۳۰ میلیارد دلار هزینه سالانه دورزدن تحریم که از جیب مردم می‌رود

رئیس اسبق بانک مرکزی می‌گوید: سالانه حدود ۳۰ میلیارد دلار برای دور زدن تحریم‌ها به‌ویژه تحریم‌های نفتی هزینه می‌شود که از جیب مردم می‌رود.

عبدالناصر همتی در اتاق «ایران من» در کلاب هاوس به موضوع تحریم‌ها پرداخت و گفت: مبادلات تجاری کشور حدود ۱۵۰ میلیارد دلار است که بین ۱۵ تا ۲۰ درصد از این حجم، بابت هزینه دور زدن تحریم از بین می‌رود.

او ادامه داد: گرچه دور زدن تحریم‌ها برای بقای اقتصادی قابل دفاع است، اما هزینه‌های آن از جیب کسانی می‌رود که روزبه‌روز فقیرتر می‌شوند. متأسفانه کالاها را ارزان صادر می‌کنیم و کالاهای وارداتی را گران تهیه می‌کنیم.

نامزد سابق انتخابات ریاست جمهوری در تشریح این وضعیت گفت: به دلیل تحریم، کالاهای کشور ازجمله نفت و مشتقات نفتی و پتروشیمی با تخفیف‌های بالایی فروخته می‌شود که این تخفیف، جدای از هزینه‌های لجستیکی، مالی، تبدیل ارز و ... است که در جریان مناظرات انتخاباتی، توسط محمدباقر قالیباف مطرح شد.

او اضافه کرد: از آن‌طرف، به علت همین تحریم‌ها فروشندگان کالا به ایران، روی کالاهای خود می‌کشند و هزینه‌های ثبت روی نقل‌وانتقال پول و کالا موجب می‌شود واردات گران انجام شود.وی در ادامه با اشاره به وضعیت فروش نفت در دوره روحانی و رئیسی هم گفت: زمانی که ترامپ آمد و از برجام خارج شد، تحریم‌های سخت دوباره کلید خورد که همین موضوع موجب کاهش صادرات نفت ایران شد. ترامپ مدام می‌گفت می‌خواهد صادرات نفت ایران را صفر کند که البته نشد.

رئیس اسبق بانک مرکزی بابیان اینکه با شیوع کرونا وضعیت بدتر شد تصریح کرد: در دوران کرونا تقاضای جهانی نفت بشدت کاهش پیدا کرد و به همین دلیل، صادرات نفت کمتر شد، اما این موضوع، در سال ۹۹ پایان یافت.

به گفته همتی، از نیمه دوم سال ۱۳۹۹ صادرات نفت افزایش یافت و به رقم یک میلیون بشکه در روز رسید و این روند تا زمانی که دولت سیزدهم بر سر کار بیاید، ادامه داشت.

سخنگوی دولت:

نرخ رشد نقدینگی در دولت شهید رئیسی نصف شد

سخنگو و دبیر هیات دولت درباره اشاره یکی از نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری در مناظره تلویزیونی به مساله رشد نقدینگی در دولت شهید رئیسی تصریح کرد: نرخ رشد نقدینگی در دولت شهید رئیسی نصف شد.

علی بهادری جهرمی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: ادب مرد به ز دولت اوست!

وی خاطر نشان کرد: نرخ رشد نقدینگی در دولت شهید رئیسی از ۴۲.۸ درصد در مهر ۱۴۰۰ به ۲۴.۱ درصد در فروردین ۱۴۰۳ کاهش پیدا کرد.سخنگوی دولت افزود: مقابل دوربین گرفتن نمرداری که انبوه نقدینگی دولت سابق را به‌اضافه نقدینگی جدید در مجموع با هم نشان می‌دهد، بی‌اخلاقی سیاسی است.

مردم با رای به دکتر پزشکیان آینده خود را تضمین کنند

وزیر امور خارجه دولت یازدهم و دوازدهم گفت: مردم با حضور گسترده و پرشور خود در پای صندوق‌های رای و با انتخاب دکتر پزشکیان آینده خود و میهن اسلامی را تضمین کنند

محمدجواد ظریف در دیدار با مردم اراک در سالن ۲ هزار نفری مجموعه ورزشی شهدای پنجم مرداد اراک، پس از خواندن شعر «همراه شو عزیز، همراه شو عزیز، تنها نمان به در، کین درد مشترک هرگز جدا جدا، درمان نمی‌شود» افزود: عرض سلام و ادب و احترام خدمت مردم بزرگ استان امیرکبیر، استان خمینی(ره) کبیر، استان قائم مقام و استان دکتر محمد مصدق دارم و افتخار می‌کنم در پایتخت صنعت ایران، در حضور بزرگمردان و شیر زنان این مرز و بوم حضور دارم.

وی بیان کرد: محضر شما، محضر قهرمانان است، شما قهرمانان این مرز و بوم هستید، شما نه تنها آلومینیوم را به آسیا خواهید فرستاد، بلکه زودتر از آن روز جمعه پزشکیان را به پاستور خواهید فرستاد، شما زخم خوردگان تحریم هستید، شما کسانی‌که جز تحریم برای شما چیزی به ارمغان نیاوردند را از سیاست ایران حذف خواهید کرد.

ظریف گفت: شما اجازه نخواهید داد کسانی‌که برق کشاورزی شما را قطع کرده‌اند و کسانی‌که صنعت شما را نابود کرده‌اند با غذا به در خانه، شما را تحقیر کنند.

وی تصریح کرد: شما اجازه نخواهید داد با توهین به روستاییان و کشاورزان رای بخرند، شما اجازه نخواهید داد کسانی‌که که برای دختران شما ارزش قائل نیستند، قدرت بیشتری بگیرند و شما اجازه نخواهید داد کسانی‌که اینترنت شمار را قطع کرده و می‌خواهند بیشتر قطع و فیلتر شکن بیشتری بفروشند، به پاستور بروند.

وزیر امور خارجه دولت یازدهم و دوازدهم گفت: ما روز جمعه با یک انتخاب بزرگ طرفیم، انتخابی که تاریخ ما را رقم خواهد زد، دوستان عزیز من می‌دانم که بسیاری از مردم اراک، استان مرکزی و ایران ناراضی هستند و برای همین روز جمعه گذشته در انتخابات شرکت نکردند، من در برابر اراده مردم سر تعظیم فرود می‌آورم و به کسانی‌که که تصمیم گرفتند روز جمعه به ۲ دسته نه بگویند احترام می‌گذارم، اما شما در برابر آینده هستید آیا می‌خواهید گذشته ادامه پیدا کند یا آینده‌ای دیگری را رقم بزنید.

ظریف اظهار کرد: اگر مردم به پای صندوق رای بروند هیچ‌کسی نمی تواند ایرانی را تحریم، تحقیر و تهدید کند. ما تحریم را از ۲ طریق شکست خواهیم داد، اول پاسبان تحریم را به خانه می فرستیم و بعد با پشتوانه ملت، با تحریم گران مقابله و تحریمشان را شکست خواهیم داد.

وزیر امور خارجه دولت یازدهم و دوازدهم ادامه داد: مقاومت تنها مذاکره نکردن نیست، اتفاقا مذاکره نکردن یعنی

راه دادن به تحریم‌گران و مقاومت یعنی ایستادن در برابر تحریم گران و تحریم‌ها را از بین بردن، مقاومت به معنای قطعنامه برای ایران آوردن نیست، به معنای بردن قطعنامه‌ها از سر ایران است.ظریف بیان کرد: مقاومت یعنی ایستادن، نه شعار دادن، مقاومت یعنی مذاکره کردن با اقتدار، با اعتماد به نفس نه سخنرانی کردن و شعار دادن برای کشور تحریم خریدن، ما کسانی را در مقابل داریم که شعار دادن تحریم نعمت است و هر بار که مذاکره کردند یک تحریم و ۲ تحریم و هزار تحریم جدید برای این ملت خریدند و امروز طلبکارند.

وی گفت: شما سفره این مردم را کوچک کردید، شما هیکر را به باد دادید و صنعت این شهر را از بین بردید، باید تحریم را از دوش این ملت بردارید، باید زنجیرهای تحریم و زنجیرهای «اف ای تی اف»(FATF) و زنجیرهای ناحکمرانی را از پای ملت باز کنید و این با حضور شما در پای صندوق رای طی خواهد شد.

وزیر امور خارجه دولت یازدهم و دوازدهم افزود: دوستان من، همه خواهان رفراندوم بودند،جمعه این هفته ما به تحجر نه خواهیم گفت، جمعه ما به سرکوب زنان نه خواهیم گفت، جمعه ما با نادیده گرفتن دخترانمان نه خواهیم گفت، جمعه نشان خواهیم داد که مردم ما تحریم نمی‌خواهند، نشان خواهیم داد مردم ما نمی پذیرند در برابر سفره کوچکشان غذا برایشان بفرستید، ما این تحقیر را نمی پذیرم، بس کنید شرم است، آیا رای این مردم را با یک‌غذای کوچک می‌خواهید بخرید.

ظریف تصریح کرد: این مردم بزرگند، مردمی هستند که هزاران سال در مقابل هر هجمه تاریخی ایستادگی کردند و سر فرود نیاوردند، جمعه به همه اینها نه خواهیم گفت، یک نه بلند، و به جای آن به صداقت، پاکدستی، تعامل، سربلندی، به ایران خواهی و دیدن همه کودکان، بزرگسالان، معلمان، دانشگاهیان، روستائیان، کشاورزان، کارگران، اقوام و گروه‌ها همه زیر پرچم سه رنگ ایران رای خواهیم داد.

وی گفت: دوستان جمعه گذشته گروهی و اکثریت مردم در انتخابات شرکت نکردند، من می دانم اکثریت طرفدار پزشکیان بودند و می خواستند ناراحتی خود را ثبت کنند اما این جمعه با حضورتان و رای به دکتر پزشکیان آینده را تضمین کنید.

وزیر امور خارجه دولت یازدهم و دوازدهم ادامه داد: جمعه ما رقیبی جز خانه نداریم، تنها رقیب ما خانه است، اجازه ندهند گروهی شما را در خانه نگه دارند، این شما هستید که تصمیم می‌گیرید، انتخاب با شما است، شما می توانید تغییر را انتخاب کنید یا ادامه وضعیت موجود را انتخاب کنید.ظریف گفت: معلوم است هر ترفندی را به کار می‌گیرند که شما را در خانه نگه دارند، هر پیامکی می‌زنند و هر دروغی می گویند که در خانه بمانید، اما مردم ایران هوشیارند، اجازه نخواهند داد دیگر وضعیت تورم ادامه داشته باشد. قیمت گوشت از ۱۰۰ هزار تومان به ۷۰۰ هزار تومان برسد و آن وقت شما بسته غذایی به در خانه مردم بدهید، مگر مردم ایران گدای شما هستند، شما که همه چیز از مردم ایران دارید بعد بسته غذایی در خانه مردم می فرستید، با حمایت شما اجازه نخواهیم داد با رای شما بازی کنند.

۱۰ نکته از اولین مناظره واقعی انتخاباتی:

پزشکیان خیلی ازدل ها راامیدوار کرد

پزشکیان در اول مناظره به دروغ هایی که علیه او درست کرده اند اشاره و به دو نمونه بسنده کرد: اول این که گفت به دروغ گفته اند او می خواهد بنزین را گران کند ولی چنین برنامه ای ندارد و دوم این که فاش کرد 210 میلیون تومان داده اند برای ساختن و توزیع این دروغ که پسرش به مولوی عبدالحمید و اهل تسنن اهانت کرده است. جالب اینجاست که بعد از این که پزشکیان رسما و صراحتا و به زبان سلیس و همه فهم گفت که برنامه ای برای گران کردن بنزین ندارد، محسن منصوری، رئیس ستاد انتخاباتی سعید جلیلی، دوباره دروغ بنزین 25 هزار تومانی را که از تقطیع حرف های پزشکیان ساخته اند، در یک توئیت تکرار کرد!

بالاخره بعد از 5 میزگرد تلویزیونی که به اسم مناظره پخش شد، دیشب شاهد یک مناظره واقعی بین دو کاندیدای فینالیست بودیم که 10 نکته در این باب قابل ذکر است:

1 - در این مناظره، بر خلاف مناظره های قبل صرفاً با کاندیداهای واقعی مواجه بودیم نه با کاندیداهای پوششی که می آیند برای تخریب یک کاندیدا و ایجاد پوشش حمایتی از یک کاندیدای دیگر و سپس کنار رفتن به امید پست گرفتن.

2 - مسعود پزشکیان که گفته بود در مناظره های قبلی، مخالفانش مجموعاً 4 برابر او زمان داشتند، برای اولین بار در یک مناظره با زمان بندی عادلانه شرکت کرد و انصافاً نشان داد که اقتدار و تیزمغزی مورد نیاز یک رئیس جمهور را دارد.

او دیشب بسیاری از مرددین را با خود همراه ساخت؛ صراحت لهجه او که با چاشنی شجاعت همراه بود، حرف های دل دهها میلیون ایرانی را روی آنتن تلویزیونی برد که در انحصار یک گروه سیاسی خاص است. مردمی که هیچگاه بازتابی از خود را در رسانه ای که قرار بود ملی باشد، نمی بینند شب گذشته صدای خود را از آن شنیدند و چه صریح و بلیغ و شجاعانه! مردم چنین رئیس جمهوری می خواهند.

پزشکیان برغم این که قبل از مناظره درگیر کسالت شده بود، بسیار خوب ظاهر شد و نشان داد که اشراف خوبی بر مسائل کشور دارد، درد مردم را می شناسد، به تخصص گرایی عمیقاً پایبند است و نه برای دعوا که برای تعامل با قدرت - چه در داخل و چه در خارج - به نفع مردم آمده است.

او دیشب خیلی از دل ها را قرص کرد و امیدوار.

3 - مجری مناظره، هم سوالات خوبی پرسید، هم در میان صحبت های کاندیداها، آنها را به چالش کشید و هم زمانی که از پاسخ طفره می رفتند، سوال را دوباره تکرار می کرد. زمان بندی را هم خوب رعایت کرد ولی در زمان جمع بندی 5 دقیقه ای پزشکیان که جلیلی وارد بحث شد و زمان اختصاصی پزشکیان را به بگو مگوی دو طرف تبدیل کرد، زمان پزشکیان را محاسبه نکرد و این، شاید تنها نقطه منفی او در این مناظره بود.

4 - جلیلی در این مناظره، بارها و بارها صحبت ها و مواضع پزشکیان را تایید کرد بدان حد که در پایان مناظره، این طنز در فضای مجازی پیچید که جلیلی هم آخر هفته به پزشکیان رأی خواهد داد. در مجموع، جلیلی در غیاب یاران پوششی، بسیار منفعل و گاه عصبی بود و ناخواسته در زمینی که پزشکیان طراحی کرده بود بازی کرد.

5 - پزشکیان در ابتدای مناظره به دروغ هایی که علیه او درست کرده اند اشاره و به دو نمونه بسنده کرد: اول این که گفت به دروغ گفته اند او می خواهد بنزین را گران کند ولی چنین برنامه ای ندارد و دوم این که فاش کرد 210 میلیون تومان داده اند برای ساختن و توزیع این دروغ که پسرش به مولوی عبدالحمید و اهل تسنن اهانت کرده است.

جالب اینجاست که بعد از این که پزشکیان رسما و صراحتا و به زبان سلیس و همه فهم گفت که برنامه ای برای گران کردن بنزین ندارد، محسن منصوری، رئیس ستاد انتخاباتی سعید جلیلی، دوباره دروغ بنزین 25 هزار تومانی را که از تقطیع حرف های پزشکیان ساخته اند، در یک توئیت تکرار کرد! گر این که این دروغ، مهم ترین حربه تبلیغاتی شان است که پزشکیان در همان اول مناظره آن را فروریخت.

- جلیلی می گفت که با وضع کنونی می توان به رشد 8 درصدی رسید ولی پزشکیان این دیدگاه را قبول نداشت و می گفت باید مقدمات کار از بهبود روابط خارجی تا اصلاح مناسبات داخلی فراهم شود و آخر سر که اصرار جلیلی را دید گفت: من از ادامه رقابت ها منصرف می شوم اگر شما قول بدهی که می توانی رشد 8 درصدی را محقق کنی و اگر نتوانستی، اعدامت کنند.

هر چند این شرط و نتیجه شرط، از باب تاکید بود و نه قرار است کسی انصراف دهد و کسی اعدام شود ولی به کار بردن تعبیر اعدام ولو از باب اشاره به ناممکن بودن یک موضوع، پسندیده نبود. در جامعه خشونت پرهیزی که باید بسازیم، اعدام روش مناسبی برای مجازات نیست.

7 - تمثیل "قفس" که در وصف شرایط کنونی مردم ایران در جهان حاضر از سوی پزشکیان به کار رفت، بسیار بیشتر از 10 سخنرانی کارکرد داشت و البته اگر در مناظره، آن هم بین دو کاندیدای ریاست جمهوری گفته نمی شد، هرگز شلیک رفتن روی آنتن زنده سیما را پیدا نمی کرد.

8 - پزشکیان آنقدر پاپیچ جلیلی شد که بدون برجام و fatf چه برنامه ای دارید و چه خواهید کرد؟ که جلیلی بعد از مقاومت زیاد برای جواب ندادن مجبور شد بگوید که همین وضعیت فعلی را ادامه می دهیم و البته با چاشنی قاطعیت.

پزشکیان نیز جواب داد: این وضعیت می تواند ادامه پیدا کند، اما سرمایه هایمان را می سوزانیم.

این بخش مهمی از گفت و گوی آنها درباره خروج از وضع موجود یا استمرار آن بود که تکلیف خیلی ها را برای تصمیم گیری مشخص کرد.اما وقتی جلیلی گفت که ما امروز قادر به فروش نفت مان هستیم، پزشکیان با اشاره به ارزان فروشی نفت ایران به جلیلی گفت: چند می فروشید؟ و هر چه پرسید او این بار جواب نداد و بعد از پایان مناظره ظریفی در شبکه اجتماعی اش نوشت: جلیلی باید می گفت قیمت در دایرکت!

9 - بعد از مناظره برخی نوشتند که در برابر استنادات پر شمار پزشکیان به قرآن و نهج البلاغه، نهایتاً کاندیدای اصولگرا نیز دو بار آیه خواند که یکی اش نادرست بود. آنجا که آیه "الم تکن ارض الله واسعه" را این گونه قرائت کرد: "الیس ارض الله واسعه". این را توان به حساب اشتباه لفظی گذاشت که از هر کسی می تواند سر بزند و نباید خرده گرفت.

10 - در مجموع برغم این که مناظره بسیار جدی و چالشی بود، هر دو طرف رفتاری اخلاقی داشتند و مانند برخی افراد در مناظره های پنجگانه گذشته، وارد وادی بی ادبی و حرمت شکنی نشدند، هم جلیلی و هم پزشکیان.